

Tirsdag den 24. maj 2016 kl. 15: Foretræde for Sundhedsudvalget

Tak for den store støtte I har givet til Sex & Samfunds arbejde. Tak for vi i dag har fået foretræde, hvor jeg kan takke jer og fortælle om den succes i arbejdet med seksuel sundhedsforebyggelse, som I har været med til at finansiere.

Men jeg er her også for at råbe vagt i gevær: Finansieringen af arbejdet er halveret i 2017 - og væk efter 2018. Det er en ekstrem situation - og det er katastrofalt for de unikke og særdeles succesfulde indsatser med fremme af seksuel sundhed, som I har finansieret siden 1999.

Havde tiden tilladt det, havde jeg henvist til de alvorlige sundhedsrisici OG trivselsproblemer, der er tilknyttet seksualitet og reproduktion. Jeg havde udfoldet den sundhedsfremmende betydning, som området har for både sundhed og trivsel.

Jeg kunne også have henvist til en lang række undersøgelser om alvorlige udfordringer i forhold til danske børn og unges trivsel. Fx CEFU's undersøgelse fra 2010 om unges trivsel og mistrivsel. Når børn og unge ikke trives, hænger det i udpræget grad sammen med krop, køn og manglende evne til at respektere egne og andres grænser.

Eller jeg kunne at taget fat i de seneste måneders massive mediedækning om alvorlige krænkelser, som børn og unge udsætter hinanden for på nettet, når billeder og videoer deles uden den enkeltes accept. Det skaber kæmpe og måske desværre livslange problemer for de – især piger og kvinder, der bliver ofre.

Men i stedet vil jeg her og nu blot henvise til Sundhedsstyrelsens oversigt over de problemområder, der falder under seksuel sundhed: Aborter, seksygdomme, fertilitet, seksuel trivsel, seksuelle dysfunktioner og uønskede seksuelle oplevelser (se bilag 2).

Det vil jeg, fordi jeg ved, at I på tværs af partier allerede ved, hvorfor arbejdet med seksuel sundhed og trivsel er så afgørende. I har engageret jer og bakket os op i arbejdet. Derfor vil jeg gå direkte til at udfolde Sex & Samfunds resultater og indsatser som I med stor succes har støttet siden 1999.

(2/Sex & Samfund er den del af løsningen)

Sex & Samfunds grundprogram er dag en hjørnesten i den danske sundhedsfremmeindsats i forhold til seksuel sundhed: Med bevillinger fra satspuljer, sundhedsfremmemidler og særbevillinger har vi opbygget nationale oplysningskampagner, sikret markant opkvalificering af undervisningen, skabt livsvigtige rådgivningskanaler direkte til børn og unge, og vi har støttet kommunerne i implementeringen af forebyggelsespakkerne.

Med jeres støtte er det lykkedes at opbygge et sammenhængende nationalt forebyggelsesarbejde i forhold til seksuel sundhed.

Vi er overbevidste om, at ingen andre forebyggelsesindsatser med en tilsvarende økonomisk ramme er nået så bredt ud som vi er med støtten fra jer.

Lad mig uddybe de fire hovedindsatsområder i det grundprogram:

1. Som det første: Vi klæder landets undervisere på til at give god, tidssvarende sundheds- og seksualundervisning fra 0. klasse og helt ud på ungdomsuddannelserne. Der er i fagkredse stor anerkendelse af de materialer, som vi har udviklet til sundheds- og seksualundervisningen. Med vores **Uge Sex-undervisningskampagne** nåede vi i år ud til mere end 12.000 lærere, der tilmeldte over 500.000 elever til Uge Sex. Ca. 67 % af alle børn i grundskolen var tilmeldt kampagnen. Årets tema - sociale medier – involverede forældre og medier i, hvordan voksne kan støtte børn og unges sikre adfærd på nettet og på sociale medier.
2. Som det andet: Vi gennemfører sammen med Sundhedsstyrelsen en årlig **Kun med Kondom-kampagne**. I 2015 deltog 90 % af landets kommuner; 1300 landsdækkende aktiviteter blev gennemført; 430 unge frivillige arbejdede for kampagnen; og 44.000 unge mennesker var aktivt involveret via Facebook. 49 % af målgruppen har været opmærksom på og set kampagnen.
3. Som det tredje: Vi rådgiver børn og unge gennem **Sexlinen for Unge og Privat-snak**. Det er aldersvarende rådgivning, information og vejledning om krop, relationer, følelser, kærester, grænser, rettigheder, sikker sex. Mere end 544.000 unge finder årligt vej til at søge informationer og rådgivning herfra.
4. Som det fjerde: Vi **vejleder og understøtter kommuner og sundhedsprofessionelle** i arbejdet med anbefalinger i forebyggelsespakkerne. Det sker gennem træning og kapacitetsstøtte af fagpersoner. Det sker gennem støtte til udvikling af lokale politikere og indsatser. Og det sker via produktion og distribution af pjecer og materialer til læger, sundhedsplejersker, lærere og andre fagfolk.

Disse fire indsatsområder er gensidigt afhængige. Resultater fra et område bygger på viden fra et andet område. For eksempel trækker aktiviteterne i Uge Sex i massiv grad på cases fra Sexlinien og vores møde med de unge gennem kampagner. At skære et område fra er ikke muligt uden at det går ud over de andre.

(3/ Økonomi og fremtid)

Og så er vi fremme ved mit sidste punkt: Fremtidig økonomi. Den gode historie er, at det frem til i dag er lykkedes at finde finansiering. Bilag 1 viser en grafik med bevillinger fra Sundhedsministeriet til vores indsatser siden 2014. Hver farvet kasse er udtryk for en bevilling. Vi har til dækning af vores grundprogram i perioden 2015, 2016 og 2017 p.t. syv forskellige 1-årige bevillinger.

De mange bevillinger – oftest forhandlet på plads i finanslovens sidste faser – ser jeg som udtryk for stor politisk og ministeriel støtte til et forebyggelsesområde, der anses som vigtigt. Jeg ser det som en klar støtte til Sex & Samfunds afgørende rolle.

Den katastrofale historie er, at med mit nuværende kendskab til de næste års finanslov, så skal vi i stor hast lukke vores grundprogram – hjørnестenen i den nationale forebyggelsesindsats - ned.

At undgå det kræver en bevilling på 5,6 mio. kr. i 2017, 8,7 mio. kr. i 2018 og 14 mio. kr. i 2019.

Og for at sætte i kontekst. Det er midler, som ikke kan skaffes fra private fonde. De støtter udviklingsopgaver – og ikke drift, som de anser disse opgaver for at være. Samtidig vil sådan en bevilling betyde, at støtten til den *generelle* indsats for seksuel sundhed nærmer sig niveauet med støtten til den specifikke aids-indsats.

Bliver støtten indarbejdet som en *rammebevilling i finansloven*, kan vi anvende midlerne både langt bedre og mere effektivt end i dag:

- Vi kan lave langt bedre programmer, der planlægges over flere år og som brugerne (kommuner, professionelle og unge) kan regne med
- Vi kan langt bedre indgå i strategisk dialog med ministeriet og sundhedsstyrelsen om de løbende prioriteringer af indsatserne
- Det bliver administrativt meget mere enkelt for ikke bare os, men også ministerium. Og vi skal ikke hvert år bruge jeres og vores tid på at lave redninger af den seksuelle sundhedsforebyggelse i 12. time.

Jeg håber, at mødet i dag bliver et vendepunkt. I kølvandet på en fantastisk Women Deliver konference, hvor politikere og eksperter fra hele verden igen og igen betonedede vigtigheden og økonomien i at investere i kvinder og unge og forebyggelse – håber jeg, I vil fastholde de unikke succeser, som I har været med til at skabe, også fremover.

Jeg håber, at I vil sikre den stabile økonomiske platform, der gør, at vi sammen kan fastholde og udvikle hjørnестenen i en sammenhængende og nationalt forebyggelsesindsats i forhold til seksuel sundhed - i stedet for at lukke den.

Tak for ordet.

Bilag 1: Økonomi

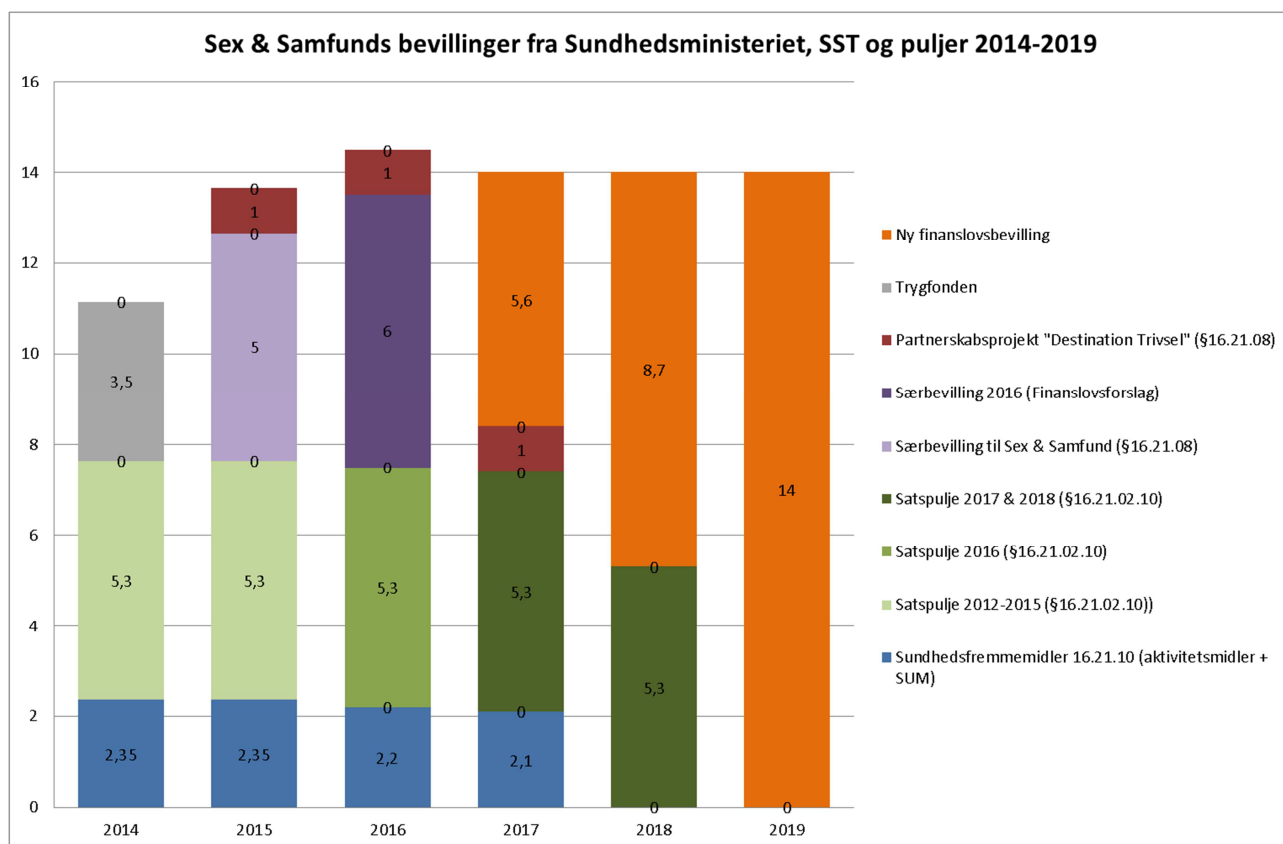
Sundhedsministeriet har i perioden 2015, 2016 og 2017 givet syv forskellige bevillinger til aktiviteter i Sex & Samfunds nationale grundprogram (undervisning, rådgivning, kampagner og støtte til kommuner). Alle indsatser følger anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke for Seksuel Sundhed.

Sex & Samfunds nuværende grundprogram udgør kernen i det nationale forebyggelsesarbejde i forhold til seksuel sundhed.

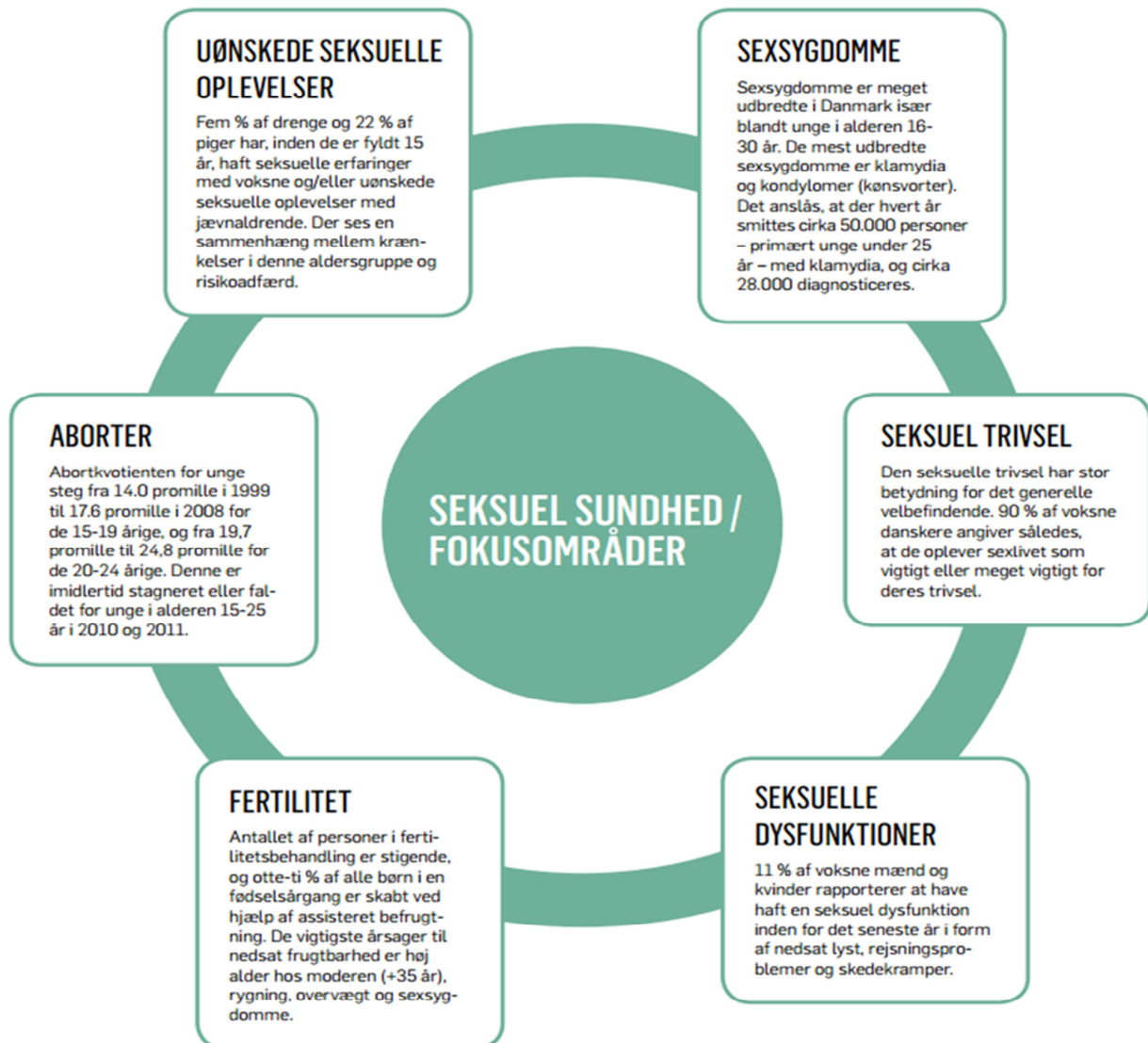
Grundprogrammet står for at lukke i takt med, at nuværende særbevillinger og satspuljer falder bort.

Skal det undgås, kræver det en rammebevilling i finansloven 2017 på 5,6 mio. kr., i finansloven 2018 på 8,7 mio. kr. og herefter 14 mio. kr. årligt i finansloven. Den årlige handlingsplan aftales med Sundhedsstyrelsen.

Den orange søjle viser Sex & Samfunds finansieringsbehov for at kunne løfte det nuværende grundprogram.

Bilag 2: Problemfelterne ifølge Sundhedsstyrelsen

Kilde: Sundhedsstyrelsen: "Forebyggelsespakke om Seksuel Sundhed", 2012.

Statens institut for Folkesundhed opgjorde i 2012 de økonomiske omkostninger forbundet med problemer relateret til seksuel sundhed til 309 mio. kr. Dertil kommer et ikke uvæsentligt produktionstab.